

Sygn. akt V Ca 454/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 marca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Agnieszka Wiśniewska
Protokolant:	Julia Wiśniewska

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2022 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa A. M.

przeciwko (...) Bank (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy - Woli w Warszawie

z dnia 11 września 2017 r., sygn. akt II C 2557/16

1. oddala apelację;

2. zasądza od (...) Bank (...) S.A. w W. na rzecz A. M. kwotę 1.800 zł (tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu w instancji odwoławczej.

Sygn. akt V Ca 454/18

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 24 czerwca 2016 r. /data nadania/, skierowanym przeciwko (...) Bank (...) S.A. w W., powód A. M. wniósł o:

- zasądzenie na swoją rzecz kwoty 35.465,96 zł wskutek uznania umowy o kredyt hipoteczny za nieważną wraz z odsetkami ustawowymi (od dnia 01 stycznia 2016 r. odsetkami ustawowymi za opóźnienie) od dnia pobrania każdej z nienależnych kwot do dnia zapłaty według zestawienia dołączonego do pozwu;
- albo w przypadku nie uznania powyższego żądania o zasądzenie kwoty 34.843,24 zł wskutek uznania niektórych zapisów umowy kredytowej za bezskuteczne wobec powoda wraz z odsetkami ustawowymi (od dnia 01 stycznia 2016 r. odsetkami ustawowymi za opóźnienie) od wysokości szkody w danym okresie wg zestawienia podanego w pozwie;
- w przypadku nie zasądzenia odsetek ustawowych od dnia pobrania każdej z należnej kwoty, o zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty dochodzonej pozwem od dnia 27 maja 2016 r. do dnia zapłaty;

- zasądzenie kosztów procesu /k.3-6/.

Strona pozwana, w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu.

Na rozprawie w dniu 5 grudnia 2016 r. pozwany podniósł zarzut przedawnienia, w tym zarzut przedawnienia odsetek, jak również zakwestionował datę początkową naliczania przez powoda odsetek /k.460/.

W piśmie procesowym z dnia 8 maja 2017 r. pozwany podniósł brak podstaw do przyjęcia, że po stronie pozwanego powstał obowiązek zwrotu na rzecz powoda rzekomego (ewentualnego) nienależnego świadczenia otrzymanego przez (...) S.A. w okresie od dnia zawarcia umowy do dnia 19 września 2011 r. lub przez (...) S.A. w okresie od dnia 19 września 2011 r. do dnia 31 grudnia 2012 r. /k.662-680/.

Wyrokiem z dnia 11 września 2017 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy – Woli w Warszawie

- oddalił powództwo o zasądzenie kwoty 35.465,96 zł (punkt I.);

- zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 34.843,24 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 27 maja 2016 r; do dnia zapłaty (punkt II.);

- oddalił powództwo w pozostałym zakresie (punkt III.);

- zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5.817 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (punkt IV).

Rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego wydane zostało w oparciu o następujący stan faktyczny:

W dniu 16 października 2007 r. powód A. M. złożył w (...) S.A. spółka akcyjna Oddział w P. z siedzibą w W. wniosek o udzielenie kredytu hipotecznego indeksowanego do franka szwajcarskiego na kwotę 250.000 zł. Tego samego dnia złożył również oświadczenie, że został zapoznany przez pracownika banku z kwestią ryzyka kursowego w przypadku udzielenia kredytu indeksowanego do waluty obcej, będąc w pełni świadomym ryzyka kursowego, zrezygnował z możliwości zaciągnięcia kredytu w złotych i dokonał wyboru zaciągnięcia kredytu indeksowanego do waluty obcej, znane mu były postanowienia regulaminu kredytu hipotecznego udzielanego przez (...) S.A., został poinformowany, że aktualne wysokości kursów waluty obcej dostępne są w placówkach banku oraz że jest świadomy ponoszenia ryzyka kursowego związanego z wahaniami kursów waluty, do której indeksowany jest kredyt, ryzyko kursowe ma wpływ na wysokość zobowiązania względem banku, wynikającego z umowy o kredyt oraz na wysokość rat spłaty kredytu, kredyt zostanie wypłacony w złotych na zasadach opisanych w regulaminie, saldo zadłużenia kredytu wyrażone jest w walucie obcej, raty kredytu wyrażone są w walucie obcej i podlegają spłacie w złotych na zasadach opisanych w regulaminie.

Powód A. M. w dniu 30 października 2007 r., działając jako konsument, zawarł z (...) S.A. spółka akcyjna Oddział w P. z siedzibą w W. umowę o kredyt hipoteczny. Środki z kredytu miały być przeznaczone na sfinansowanie zakupu na rynku wtórnym spółdzielczego własnościowego praw do lokalu mieszkalnego położonego w W. przy Al. (...) oraz refinansowanie wydatków na cele mieszkaniowe. Kredyt został udzielony na 480 miesięcy. Strony ustaliły, iż kredyt jest indeksowany do waluty obcej franka szwajcarskiego. Zgodnie z § 3 ust. 1-3 umowy kredyt oprocentowany był według zmiennej stopy procentowej, która na dzień sporządzenia umowy wynosiła 3,96917% w stosunku rocznym, z zastrzeżeniem postanowień regulaminu w zakresie ustalania wysokości oprocentowania. Zmienna stopa procentowa ustalana miała być jako suma stopy referencyjnej LIBOR 3M (CHF) oraz stałej marży banku w wysokości 1,20 punktów procentowych. Oprocentowanie kredytu miało ulegać zmianie w zależności od zmiany stopy referencyjnej LIBOR 3M (CHF), a szczegółowe zasady naliczania odsetek, ustalania wysokości oprocentowania oraz zasady zmiany oprocentowania znajdowały się w regulaminie.

Przy zawieraniu umowy powód A. M. złożył oświadczenie o takiej samej treści jak to złożone przez niego w dniu 16 października 2007 r.

W regulaminie kredytu hipotecznego udzielanego przez (...) w § 7 ust. 4 i § 9 ust. 2 ustalono, iż w przypadku kredytów indeksowanych do waluty obcej, wypłata kredytu następuje w złotych według kursu nie niższego niż kurs kupna zgodnie z tabelą kursów walut obcych obowiązującą w banku w momencie wypłaty środków z kredytu. Saldo zadłużenia z tytułu kredytu wyrażone jest w walucie obcej i obliczane jest według kursu stosowanego przy uruchomieniu kredytu. Raty kredytu indeksowanego do waluty obcej wyrażone są w walucie obcej i w dniu wymagalności raty kredytu pobierane są z rachunku bankowego kredytobiorcy według kursu sprzedaży zgodnie z tabelą obowiązującą w banku na koniec dnia roboczego poprzedzającego dzień wymagalności raty spłaty kredytu. Zgodnie z § 2 pkt 12 regulaminu tabela oznacza tabelę kursów walut obcych obowiązującą w banku.

W dniu 19 listopada 2007 r. powód A. M. złożył w banku dyspozycję wypłaty kredytu i kredyt został uruchomiony jednorazowo w pełnej wysokości.

(...) S.A spółka akcyjna Oddział w P. z siedzibą w W. przy zawieraniu umowy kredytu posługiwał się przygotowanym przez siebie wzorcem. Projekt umowy został sporządzony w dniu 25 października 2007 r.

Postanowienie regulaminu kredytu hipotecznego nie zostały indywidualnie uzgodnione z powodem.

Bank ten miał w swojej ofercie również kredyty mieszkaniowe w złotych polskich.

W dniu 19 września 2011 r. powstała spółka akcyjna (...) S.A., wskutek wniesienia tytułem wkładu niepieniężnego wszystkich składników majątkowych (...) S.A. Spółka Akcyjna Oddział w P., przeznaczonych do prowadzenia działalności przez w/w Oddział. Z tym też dniem (...) S.A. wstąpił z mocy prawa we wszystkie prawa i obowiązki (...) S.A. związane z działalnością Oddziału.

Z dniem 31 grudnia 2012 r. (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. połączył się w trybie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. z (...) S.A. poprzez przeniesienie całego majątku (...) S.A. jako banku przejmowanego na rzecz (...) Bank (...) S.A. jako banku przejmującego.

Po wejściu w życie ustawy z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 roku, Nr 165, poz. 984) pozwany dokonał jednostronnej zmiany regulaminu stanowiącego integralną część umowy, wprowadzając do jego treści szczegółowe zasady określania sposobu i terminów ustalania kursów wymiany waluty, mające zastosowanie do przyszłych wymagalnych rat spłaty kredytu.

22 lipca 2014 r. strony procesu podpisały Aneks nr 1 do umowy, na podstawie którego spłata kredytu mogła następować w walucie, do której kredyt był indeksowany, tj. franka szwajcarskiego.

Wezwaniem do zapłaty z dnia 12 maja 2016 r. powód wezwał pozwanego do zwrotu wszystkich kwot zapłaconych przez powoda w związku z wykonywaniem umowy kredytowej, w szczególności kwot zapłaconych tytułem rat kredytu do 21 marca 2016 r. w wysokości 85.897,82 zł oraz 5.638,18 CHF. Wezwanie doręczono pozwanemu w dniu 19 maja 2016 r.

W okresie do 21 marca 2016 r. tytułem spłaty kredytu powód zapłacił na rzecz pozwanego kwotę 85.899,82 zł oraz kwotę 5.638,18 franków szwajcarskich, w tym 34.844,90 zł na skutek wykonania postanowień o waloryzacji kwoty kredytu.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy oddalił powództwo w zakresie żądanie sformułowanego w pkt I petitum pozwu.

Sąd wskazał, że zgodnie z art. 58 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy (§1). Nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego (§2).

Sąd Rejonowy miał na uwadze, że stosownie do treści art. 69 ust. 1 i 2 prawa bankowego przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu (ust. 1). Umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności: strony umowy, kwotę i walutę kredytu, cel, na który kredyt został udzielony, zasady i termin spłaty kredytu, wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany, sposób zabezpieczenia spłaty kredytu, zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu, terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych, wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje, warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy (ust. 2).

Sąd podkreślił, że z powyższych przepisów absolutnie nie wynika zakaz waloryzowania wartości świadczenia pieniężnego, do spełnienia którego zobowiązany będzie kredytobiorca z mocy umowy kredytu, czyli wartości rat kapitałowo - odsetkowych według miernika wartości innego niż złoty polski, bez względu na to, czy miałyby to być kwintal pszenicy, uncja złota, czy waluta obca. Tym samym zdaniem Sądu I instancji brak było podstawy, aby kwalifikować art. 69 prawa bankowego jako przepis szczególny w stosunku do treści art. 358¹ § 2 k.c., wyłączający uprawnienie do stosowania klauzul waloryzacyjnych.

Sąd Rejonowy nie uznał też za trafny zarzut braku określoności wysokości świadczenia, w wykonaniu umowy zawartej w dniu 30 października 2007 r., albowiem w umowie tej uregulowane zostały kryteria, według których możliwe było wyliczenie wartości tegoż świadczenia na dzień jego wymagalności. W świetle postanowień powyższej umowy i regulaminu stanowiącego jej integralną część, pozwany bank zobowiązał się oddać do dyspozycji powoda kwotę 250.000 zł, przy czym jej wysokość miała być indeksowana do waluty franka szwajcarskiego. Wyplata kredytu następowała w złotych polskich według kursu nie niższego niż kurs kupna z tabeli w momencie wypłaty środków z kredytu, saldo zadłużenia z tytułu kredytu wyrażone było w walucie obcej i obliczane było według kursu stosowanego przy uruchomieniu kredytu. Raty kredytu wyrażone były w walucie obcej i w dniu wymagalności raty pobierane z rachunku bankowego kredytobiorcy według kursu sprzedaży z tabeli na koniec dnia roboczego poprzedzającego dzień wymagalności raty spłaty kredytu. § 2 pkt 12 regulaminu wprost stanowił, że pojęcie tabeli, jakim posłużono się w postanowieniach § 7 ust. 4 i § 9 ust. 2, oznacza tabelę kursów walut obcych obowiązującą w banku. Sąd wskazał, że z powyższego wynika, że wysokość rat kapitałowo – odsetkowych, które były pobierane z rachunku bankowego powoda prowadzonego do obsługi kredytu hipotecznego, była możliwa do obliczenia, nawet dla powoda, gdyby chciał zweryfikować swoje rozliczenia z poprzednikiem prawnym pozwanego z tytułu kredytu. Sąd wyjaśnił, że aby obliczyć wysokość tych części rat kapitałowo - odsetkowych, które obejmowały zwrot kapitału kredytu, trzeba było pomnożyć iloraz kwoty 114.489,83 franków szwajcarskich i liczby 480 odpowiadającej liczbie rat, w których kredyt ma zostać spłacony, przez kurs sprzedaży franka szwajcarskiego z tabeli walut obowiązującej w pozwanym banku na koniec ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień, w którym wymagalna stawała się rata kredytu. Sąd zaakcentował, że prawdą jest, że w postanowieniach umowy stron, w tym w postanowieniach wzorców umownych stanowiących jej integralną część, brak jest ograniczeń dla pozwanego banku w kształtowaniu wysokości kursu sprzedaży franka, co dla powoda było szczególnie niekorzystne, jednakże przy ocenie ważności umowy kredytu hipotecznego z dnia 30 października 2007 r. nie ma to znaczenia, ponieważ według powyższych kryteriów możliwe było obliczenie wartości poszczególnych rat kapitałowo – odsetkowych. Sąd podkreślił, że stwierdzenie, że dane postanowienie umowy jest niedozwolonym postanowieniem w rozumieniu art. 385¹ k.c., oznacza brak związania tym postanowieniem w danym stosunku, tj. bezskuteczność, a nie nieważność. Bezskuteczność niedozwolonego postanowienia umownego nie powoduje nieważności, czy bezskuteczności całej umowy (tak wyrok SN z dnia 21 lutego 2013 r., I CSK 408/12). Z mocy art. 385¹ § 2 k.c. strony są związane umową w pozostałym zakresie. To związanie ma miejsce niezależnie od tego, czy usprawiedliwiona byłaby hipoteza, że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych bezskutecznością, umowa nie byłaby zawarta. W tej mierze przepisy o bezskuteczności nie zawierają odpowiednika art. 58 § 3 k.c., traktującego o nieważności.

W ocenie Sądu Rejonowego konstrukcja kredytu indeksowanego do waluty franka szwajcarskiego nie jest sprzeczna z treścią art. 69 prawa bankowego. Zawarta przez strony umowa z pewnością spełniała wymogi essentialia negotii umowy kredytowej. Strony ustaliły kwotę kredytu w złotych polskich, która to kwota wskutek indeksacji miała zostać przeliczona na walutę obcą i oprocentowana w sposób właściwy dla tej waluty.

Z uwagi na powyższe Sąd oddalił żądanie powoda zgłoszone w pkt I pozwu.

Dalej Sąd Rejonowy rozpoznawał sprawę w kontekście brzmienia art. 385¹ § 1 k.c. Sąd ocenił, że nie ulegało wątpliwości, iż powód zawierając umowę z dnia 30 października 2007 r. działał jako konsument, gdyż zawierana przez niego umowa nie pozostawała w związku z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą. Spór pomiędzy stronami dotyczył oceny postanowień zawartych w § 2 ust. 1 zdanie drugie umowy (kredyt jest indeksowany do waluty obcej CHF) oraz § 7 ustęp 4 oraz § 9 ustęp 2 regulaminu (w przypadku kredytów indeksowanych do waluty obcej, wypłata kredytu następuje w złotych według kursu nie niższego niż kurs kupna zgodnie z tabelą kursów walut obcych obowiązująca w banku w momencie wypłaty środków z kredytu. Saldo zadłużenia wyrażone będzie w walucie obcej i obliczane według kursu stosowanego przy uruchomieniu kredytu. Raty kredytów indeksowanych do waluty obcej wyrażone będą w walucie obcej i w dniu wymagalności danej raty kredytu zostaną pobrane z rachunku bankowego kredytobiorcy, według kursu sprzedaży zgodnie z tabelą obowiązującą w banku na koniec dnia roboczego poprzedzającego dzień wymagalności raty spłaty kredytu).

Sąd Rejonowy ocenił, że zakwestionowane przez powoda postanowienia umowy dotyczą indeksowania kwoty kredytu do waluty franka szwajcarskiego nie dotyczą głównych świadczeń stron w rozumieniu art. 385¹ § 1 zdanie drugie k.c. Klauzule waloryzacyjne zawarte w umowie z dnia 30 października 2007 r., jak również w regulaminie nie są postanowieniami o charakterze przedmiotowo istotnym (essentialia negotii). Postanowienia te mogą co najwyżej zostać uznane za postanowienia podmiotowo istotne dla banku (accidentalia negotii).

Sąd podkreślił, że ocena abuzywności postanowień umownych dokonywana jest na datę zawarcia umowy, co wprost wynika z przepisu art. 385¹ k.c. który to przepis nakazuje ponadto rozważenie jej treści, okoliczności zawarcia oraz uwzględnienie umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem badania. Tym samym nie ma znaczenia sposób i skutki wykonywania umowy.

W ocenie Sądu I instancji, brak jest podstaw do uznania za abuzywne postanowienia umownego zawartego w § 2 ust. 1 zdanie drugie przedmiotowej umowy. To postanowienie umowne wskazuje jedynie, że strony zastosowały w umowie mechanizm indeksacji do waluty obcej, który nie może być postrzegany sam w sobie jako abuzywny. Indeksacja kredytu była przedmiotem indywidualnego uzgodnienia pomiędzy powodem a bankiem. Powód miał bowiem możliwość wyboru czy zaciągnie kredyt nieindeksowany w złotych polskich, czy też kredyt indeksowany do waluty obcej. Sąd podkreślił, że w myśl art. 385¹ § 3 k.c. nie uzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na które konsument nie miał realnego wpływu. W niniejszej sprawie powód wniósł o przyznanie mu kredytu indeksowanego do franka szwajcarskiego i taki kredyt otrzymał.

Inaczej Sąd Rejonowy ocenił postanowienia zawarte w § 7 ustęp 4 oraz § 9 ustęp 2 regulaminu. Postanowienia te zdaniem Sądu nie zostały indywidualnie uzgodnione z powodem. Pozwany bowiem nie udowodnił, aby postanowienia zawarte w § 7 ust. 4 oraz § 9 ust. 2 regulaminu zostały indywidualnie uzgodnione z powodem.

Oceniając przesłankę „sprzeczności z dobrymi obyczajami” Sąd miał na uwadze, że w § 2 ust 1 zdaniu drugim umowy strony wskazały jedynie, iż kredyt jest indeksowany do waluty obcej. W paragrafie tym, jak również w umowie z dnia 30 października 2007 r. brak jest natomiast dodatkowych postanowień ustalających stały kurs waluty szwajcarskiej w stosunku do złotego polskiego, czy też wskazujących, w jaki sposób każdorazowo następować będzie ustalanie wartości franka szwajcarskiego w odniesieniu do złotego. Z treści umowy i regulaminu w żaden sposób nie wynika, w jaki sposób nastąpić ma ustalenie przez pozwanego banku kursu kupna i sprzedaży franka szwajcarskiego. Tym samym pozwany mógł kształtować te kursy w sposób jednostronny, dowolnie, wedle swojej woli. Zdaniem Sądu przyznanie

sobie takiego prawa, z jednoczesnym pozbawieniem powoda jakiegokolwiek wpływu w tym zakresie, jak również pozbawieniem powoda możliwości poznania sposobu kształtowania przez bank kursu CHF, bez wątplenia narusza interesy konsumenta i jest sprzeczne z dobrymi obyczajami. Sąd dodał, że nie twierdzi, że tak właśnie było w trakcie wykonywania umowy kredytu z dnia 30 października 2007 roku, że pozwany kształtował kursy kupna franka podane w tabeli na przestrzeni obowiązywania powyższej umowy w oderwaniu od jakichkolwiek obiektywnych, ekonomicznych kryteriów, jednakże w niniejszej sprawie kluczowe jest to, że gdyby pozwany chciał tak postępować, nie było ku temu żadnych przeszkód przewidzianych w postanowieniach umowy i regulaminu.

Sąd I instancji przyjął, że w związku z wejście w życie ustawy z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 roku Nr 165, poz. 984) nie nastąpiła z mocy samego prawa zmiana treści zawartej uprzednio umowy z powodem, a tym samym nie doszło do usunięcia istniejącego wcześniej stanu abuzywności.

Do usunięcia stanu abuzywności postanowień zawartych w regulaminie w § 7 ust. 4 i § 9 ust. 2 regulaminu nie doszło również wskutek zawarcia w dniu 22 lipca 2014 r. Aneksu nr 1 do umowy, na podstawie którego spłata kredytu mogła następować w walucie, do której kredyt był indeksowany tj. franka szwajcarskiego.

Zdaniem Sądu do usunięcia abuzywności powyższych postanowień nie doszło też wskutek zmiany regulaminu kredytu hipotecznego o treści podanej na k. 365 i 365 verte akt niniejszej sprawy.

Reasumując Sąd Rejonowy uważa, że postanowienia § 7 ust. 4 i § 9 ust. 2 regulaminu kredytów hipotecznych są niedozwolonymi postanowieniami umownymi w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., wobec czego nie wiążą one powoda.

Sąd uznał, że w mocy pozostaje natomiast § 2 ust. 1 umowy stron, w którym umówiły się one, że kredyt udzielony powodowi jest indeksowany do waluty franka szwajcarskiego. Jednakże bez postanowień § 7 ust. 4 § 9 ust. 2 regulaminu klauzula indeksacyjna zawarta w § 2 umowy jest bezskuteczna, albowiem z umowy, czy pozostałych postanowień regulaminu nie wynika po jakim kursie ma być przeliczony kredyt wypłacony powodowi oraz po jakim kursie mają być przeliczane raty kapitałowo – odsetkowe spłacane przez powoda. Sąd Rejonowy wskazał, że przepis art. 358 § 2 k.c. stanowi, że wartość waluty obcej określa się według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia wymagalności roszczenia, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe lub czynność prawna zastrzega inaczej. Sąd podkreślił, że przepis ten można by zastosować w stanie faktycznej sprawy, gdyby nie fakt, że został on uchwalony ustawą z dnia 23 października 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz ustawy - Prawo dewizowe (Dz.U. Nr 228, poz. 1506), a wszedł w życie dopiero w dniu 24 stycznia 2009 r., a zatem już po zawarciu umowy stron. Brak jest, natomiast w ocenie Sądu, jednocześnie innego przepisu prawa, który znalazł by zastosowanie do umowy stron, zastępując postanowienia § 7 ust. 4 i 9 ust. 2 regulaminu. Sąd przyjął, zatem, że indeksacja kwoty kredytu do waluty franka szwajcarskiego nie została skutecznie zastrzeżona, przez co umowę tę należy traktować jako umowę kredytu hipotecznego udzielonego w złotych polskich i podlegającemu spłacie w tej walucie. Bez zakwestionowanych w niniejszej sprawie postanowień powyższa umowa zawiera wszelkie przedmiotowo istotne elementy umowy kredytu przewidziane w art. 69 ustawy Prawo bankowe. Zdaniem Sądu w dalszym ciągu jest to umowa, w której poprzednik prawny pozwanego zobowiązał się oddać do dyspozycji powoda - kredytobiorcy na czas oznaczony kwotę 250.000 zł celem zakupu nieruchomości i refinansowania wydatków mieszkaniowych, zaś ten kredytobiorca zobowiązał się do takiego spożytkowania pieniędzy oraz zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami według zmiennej stopy procentowej odpowiadającej sumie stopy referencyjnej LIBOR 3M oraz stałej marży banku. Sąd zaakcentował przy tym, że bezsprzecznie powód skorzysta na tym pod względem ekonomicznym, skoro stopa referencyjna LIBOR 3M jest niższa od stopy referencyjnej WIBOR, od której uzależnione jest oprocentowanie kredytów udzielanych w złotych polskich, jednakże brak jest normy prawnej, która zakazywałaby bankom stosowania tej stopy do określania wysokości oprocentowania kredytów udzielonych w złotych polskich.

Sąd Rejonowy nie podzielił poglądu strony pozwanej, iż w razie uznania przedmiotowych postanowień regulaminu za niedozwolone postanowienia umowne, kredyt nie traci charakteru kredytu indeksowanego do waluty obcej, ponieważ zastosowanie powinien znaleźć przepis art. 56 k.c. i 354 k.c., w których jest mowa o wykonaniu zobowiązania w

sposób odpowiadający istniejącym zwyczajom, przez co należało by stosować do przewalutowania kredytu średni kurs franka szwajcarskiego ogłaszany przez NBP. W ocenie Sądu I instancji w dacie zawarcia umowy stron brak było zwyczaju, według którego banki miały waloryzować wartość wzajemnych świadczeń z tytułu umów kredytu według takiej właśnie waluty.

Tym samym Sąd uznał, że pozwany nie był uprawniony do przeliczenia kwoty kredytu udzielonego powodowi wedle przyjętego przez siebie kursu franka szwajcarskiego, a następnie do otrzymywania rat tego kredytu jako jego spłaty wedle także przyjętego przez siebie kursu franka szwajcarskiego. Sąd Rejonowy wskazał, że kwota korzyści uzyskanej tym tytułem w okresie od dnia zawarcia umowy do 21 marca 2016 r. wyniosła, co bezsporne: 34.844,90 zł (kwota stanowiąca różnicę pomiędzy kwotą spłaconą przez powoda 107.518,94 zł a kwotą należnych rat w wysokości 72.674,04 zł). Składniki rat kapitałowo – odsetkowych, które zostały przez powoda zapłacone na podstawie § 2 ust. 1 umowy w zw. z § 7 ust. 4 i § 9 ust. 2 regulaminu, w w/w kwocie stanowi świadczenie nienależne w rozumieniu art. 410 k.c. podlegające zwrotowi stosownie do treści art. 405 k.c. W związku z tym Sąd Rejonowy na zasadzie art. 410 k.c. uwzględnił powództwo co do kwoty 34.843,24 zł dochodzonej pozwem.

Sąd Rejonowy wskazał, że okres od którego zasądzone zostały odsetki od całości dochodzonego roszczenia wynika z uregulowań art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c. Sąd ustalił, że pismem z dnia 12 maja 2016 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty w terminie siedmiu dni od jego doręczenia. Wezwanie do zapłaty zostało doręczone pozwanemu w dniu 19 maja 2016 r., od tej też daty należy liczyć termin spełniania świadczenia, który to termin upłynął z dniem 26 maja 2016 r. Od dnia 27 maja 2016 r. pozwany pozostaje w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia, wobec czego Sąd Rejonowy zasądził odsetki na rzecz powoda od tej daty.

Sąd I instancji jako chybiony ocenił podniesiony przez pozwanego zarzut braku legitymacji procesowej biernej.

Niezasadny zdaniem Sądu Rejonowego był też zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniosła strona pozwana, skarżąc go w części, tj., w zakresie punktu II. i IV. wyroku.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucono:

I. naruszenie przepisów postępowania, tj.:

1. naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, w tym pominięcie przy ocenie abuzywności § 7 ust. 4 oraz § 9 ust. 2 Regulaminu pełnej treści zeznań powoda (w tym nagrania przebiegu rozprawy z dnia 9 lutego 2017 r. czas 00:36 - 01:03) oraz pełnej treści oświadczeń powoda z k. 259 oraz z k. 272, potwierdzających nie tylko wybór przez powoda kredytu indeksowanego do waluty obcej CHF, indywidualne uzgodnienie indeksacji kredytu do waluty CHF zawartej w § 2 Umowy, ale również świadomość powoda dotyczącą skutków prawnych i finansowych wynikających z zaciągnięcia takiego kredytu oraz fakt indywidualnego uzgodnienia przez stron przed zawarciem Umowy § 7 ust. 4 oraz § 9 ust. 2 Regulaminu, co miało w opinii pozwanego istotny wpływ na wynik sprawy wobec błędnego odmiennego ustalenia przez Sąd Rejonowy, że postanowienia te nie zostały indywidualnie uzgodnione z powodem (strona 11, 12 uzasadnienia) oraz sprzeczne z zebrany materiał dowodowy uznanie, że powód nie miał rzeczywistego wpływu na treść ww. klauzul co doprowadziło do błędnej i niedopuszczalnej zmiany charakteru umowy (potocznie – „odfrankowania kredytu”) wskutek wyeliminowania ww. postanowień Regulaminu;

2. naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, w tym pominięcie przy ocenie abuzywności § 7 ust. 4 oraz § 9 ust. 2 Regulaminu zmian regulaminu z k. 368-371 oraz z k. 374-377, co miało w opinii pozwanego istotny wpływ na wynik sprawy, albowiem Sąd Rejonowy ograniczył swoje ustalenia wyłącznie w kontekście jednej zmiany regulaminu z k. 365 i 365 *verte* (pomiął pozostałe) i błędnie ustalił, że do usunięcia abuzywności tych postanowień nie doszło na skutek zmiany regulaminu (strona 14 uzasadnienia),

co doprowadziło do błędnej i niedopuszczalnej zmiany charakteru umowy (potocznie – „odfrankowania kredytu”) wskutek wyeliminowania ww. postanowień Regulaminu;

3. naruszenie art. 233 k.p.c. przez niewłaściwie (nieprecyzyjne) ustalenie treści podpisanego w dniu 22 lipca 2014 r. Aneksu nr 1 do Umowy, a w konsekwencji, również poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, wadliwa ocena rzeczywistych skutków wynikających z faktu zawarcia tego aneksu i faktycznych spłat kredytu w walucie CHF po jego zawarciu, podczas gdy z całego co materiału dowodowego wynika, że strony same Aneksem nr 1 do Umowy zmodyfikowały. treść umowy w ten sposób, że cel umowy został osiągnięty, a skutek ewentualnej abuzywności spornych klauzul indeksacyjnych został wyeliminowany;

4. naruszenie art. 229 k.p.c., poprzez bezzasadne i wadliwe uznanie za bezsporne kwot korzyści uzyskanej przez pozwanego z tytułu rzekomego „nieuprawnionego przeliczenia kwoty kredytu udzielonego powodowi wedle przyjętego przez siebie kursu franka szwajcarskiego, a następnie do otrzymywania rat tego kredytu jako jego spłaty wedle także przyjętego przez siebie kursu franka szwajcarskiego”, w okolicznościach w których pozwany konsekwentnie kwestionował podstawę do sporządzenia wyliczeń wysokości roszczeń powoda, w tym wyliczeń z zestawienia załączonego do pisma powoda z dnia 24 lipca 2017 r. (wyliczeń tych pozwany nie kwestionował tylko i wyłącznie pod względem rachunkowym, jednocześnie wprost i wyraźnie kwestionując te wyliczenia z uwagi na kwestionowanie zasadności roszczeń, co potwierdza protokół z rozprawy z 31 lipca 2017 r. z k. 900 - w tym zakresie Sąd wadliwie ustalił również stan faktyczny);

5. naruszenie art. 233 k.p.c. w zw. z art. 5 ust. 2 pkt 7, art. 111 ust. 1 pkt 4 ustawy Prawa bankowe poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i wyciągnięcie wniosków sprzecznych z zasadami doświadczenia życiowego i pominięcie istotnej w tej sprawie okoliczności, że w istocie średni kurs NBP jest pochodną kursów największych banków komercyjnych, w tym także ustalanego przez pozwanego bank, a zatem kursy stosowane przez pozwanego do umowy z powodami są prawidłowe, rynkowe, a pozwany Bank w istocie pozbawiony jest możliwości dowolnego ustalania kursów walut, ponieważ w przeciwnym razie kursy NBP nie były ustalane w oparciu, m.in. kurs pozwanego Banku zgodnie z Uchwałą nr 51/2002 Zarządu NBP z dnia 23 września 2002 r. w sprawie sposobu wyliczania i ogłaszania bieżących kursów walut obcych;

6. naruszenie art. 230 k.p.c. w zw. z art. 229 k.p.c. i art. 232 zdanie pierwsze k.p.c., przez pominięcie istotnej w tej sprawie okoliczności, że powód w zakresie spłacanych rat na dzień wejścia w życie Nowelizacji, jak i wniesienia pozwu odniósł finansową korzyść przy obsłudze kredytu indeksowanego w porównaniu do osób, które zawarły umowę o kredyt złotowy, a suma zapłaconych przez powoda rat jest niższa niż gdyby zawarł umowę o kredyt hipoteczny w złotych polskich na taki sam okres kredytowania, a w konsekwencji naruszeniem art. 385¹ § 1 k.c. poprzez jego błędną subsumpcję lub niewłaściwe zastosowanie, polegające na uznaniu za abuzywne klauzule indeksacyjne zawarte w § 7 ust. 4 i w § 9 ust. 2 Regulaminu w sytuacji, gdy z uwagi na ww. okoliczności, istniejące już w chwili zawarcia umowy w odniesieniu do powoda nie można uznać zarzutu naruszenia zasad współżycia społecznego czy pokrzywdzeniu interesów konsumenta w tej sprawie, w wymagany przepisami, rażący sposób;

7. naruszenie art. 233 k.p.c. przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, co miało w opinii pozwanego istotny wpływ na wynik sprawy i pominięcie okoliczności przywołanych przez pozwanego, że kredyt indeksowany do waluty obcej ma charakter kredytu walutowego oraz sprzeczne z zebrany materiał dowodowy uznanie, że do kredytu złotowego może mieć zastosowanie stopa procentowa oparta na stawce LIBOR, co doprowadziło do błędnego i niedopuszczalnej zmiany charakteru umowy;

8. naruszenie art. 233 k.p.c. przez dokonanie oceny materiału dowodowego z pominięciem istotnej w tej sprawie okoliczności, że Powód już od dnia 1.07.2009 r. (tj. od wejścia w życie Rekomendacji S II Komisji Nadzoru Finansowego) miał możliwość spłaty kredytu bezpośrednio w walucie CHF, a więc z pominięciem kursów stosowanych przez bank; rekomendacje te implementował w swojej działalności (...) S.A. Spółka Akcyjna Oddział w P. od 01.07.2009 r. wprowadzając stosowną dyspozycję i aneks do umowy kredytu hipotecznego (k. 346-352);

9. jednostronna bardzo prokonsumencka ocena materiału dowodowego, bez wszechstronnego uwzględnienia wszystkich okoliczności sprawy, w tym bez odniesienia się do wielu zarzutów pozwanego i wykazanych przez niego okoliczności świadczących o braku naruszenia w tej sprawie zasad współżycia społecznego czy rażącego pokrzywdzeniu interesów konsumenta (brak abuzywności także klauzul indeksacyjnych zawartych w § 7 ust. 4 i w § 9 ust. 2 regulaminu), co powinno skutkować oddaleniem powództwa w całości; zaburzenie równowagi kontraktowej na korzyść konsumentów - Powodów, z naruszeniem art. 6 dyrektywy Rady 93/13/EWG w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich;

II. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

1. naruszenie art. 111 ust. 1 pkt 4, art. 5 ust. 2 pkt 7 ustawy Prawo bankowe w zw. z art. 385¹ k.c. poprzez błędne przyjęcie, że doszło do naruszenia interesów powoda w sposób rażący dostrzegając jedynie potencjalne naruszenie interesów powoda (w oparciu o iluzoryczne założenie), podczas gdy w chwili zawarcia umowy pozwany był umocowany do ustalania kursów walut, a kursy walut stosowane przez pozwanego nie odbiegały i nie mogły odbiegać od rynkowych kursów ani kursów NBP, a już na pewno nie w sposób rażący;

2. naruszenie art. 385¹ k.c. w zw. z art. 131 ust. 1 i 2 ustawy Prawo bankowe, art. 1 ust. 2 pkt 1 ustawy o nadzorze finansowym oraz z art. 111 ust. 1 pkt 4, art. 5 ust. 2 pkt 7 ustawy Prawo bankowe poprzez ich niezastosowanie i w efekcie błędne przyjęcie, że pozwany bank mógł w sposób dowolny ustalać kursy walut obcych, podczas gdy działalność bankowa, w tym w zakresie ustalania kursów walut podlegała zarówno w chwili zawarcia umowy kredytu przez powodów, jak i przez cały czas jej obowiązywania ustawowemu, stałemu i szczególnemu nadzorowi, a tym samym ustalanie kursów walut przez pozwanego w sposób dowolny i w oderwaniu od rynku nie było możliwe, a już z pewnością nie w sposób, który można by określić jako rażący;

3. naruszenie art. 385¹ k.c. poprzez błędne zastosowanie i przyjęcie, że postanowienia § 7 ust. 4 i § 9 ust. 2 regulaminu rażąco naruszają równowagę stron i tym samym stanowią niedozwolone postanowienia umowne, podczas gdy ocena przedmiotowych postanowień powinna być dokonana w kontekście całego wzorca umownego, a co prowadziłoby w opinii pozwanego do wniosku, iż równowaga taka nie została zaburzona przez przedmiotowe postanowienia Regulaminu;

4. naruszenie art. 385¹ § 1 oraz 385² k.c. w zw. z art. 4 ust. 1 Dyrektywy 93/13/EWG w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich przez błędne zastosowanie i nieuwzględnienie wszystkich okoliczności towarzyszących zawarciu umowy, a przez to błędne przyjęcie, że doszło do naruszenia interesów powodów w sposób rażący;

5. naruszenie art. 4 i art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 29.07.2011 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw poprzez nieuzasadnioną ocenę skutków w/w regulacji na płaszczyźnie oceny abuzywności spornych postanowień § 7 ust. 1 i § 9 ust. 2 regulaminu oraz bezzasadne uznanie, że w świetle tej regulacji nie doszło do usunięcia istniejącego wcześniej stanu abuzywności ww. postanowień;

6. naruszenie 358 § 2 k.c., art. 56 k.c., art. 65 k.c. oraz art. 354 k.c. poprzez ich niezastosowanie do Umowy z indywidualnie uzgodnioną klauzulą z § 2 ust. 1 zd. 2 umowy i w konsekwencji potraktowanie kredytu jako złotowego oprocentowanego na podstawie stawki LIBOR, która nie jest właściwa dla kredytu złotowego (złotowy kredyt oprocentowany jest na podstawie stawki WIBOR), co jest sprzeczne z celem społeczno - gospodarczym zawartej umowy, narusza zgodny zamiar stron i cel zawarcia umowy oraz treść aneksu do umowy z k. 81-82 i 299-300 oraz uznanie, że roszczenie w wysokości orzeczonej w pkt II Wyroku jest zasadne, podczas gdy zastosowanie tych przepisów prowadzi do odmiennego wniosku; w konsekwencji Sąd Rejonowy naruszył również art. 385¹ § 1 i 2 k.p.c. oraz art. 6 k.c.;

7. naruszenie art. 126, 127 i 128 w zw. z art. 69 ust. 1 art. 69 ust. 1 ustawy Prawo bankowe poprzez błędne przyjęcie, że kredyt złotowy, pozbawiony elementu indeksacji może być oprocentowany w oparciu o stopę procentową LIBOR,

podczas gdy elementem konstytutywnym jest odpłatność, a oparcie oprocentowania o stopę LIBOR w przypadku kredytu złotowego pozbawia kredyt elementu wynagrodzenia;

8. naruszenie art. 385¹ § 1 k.c. oraz art. 385² k.c. w zw. z art. 4 ust. 1 Dyrektywy 93/13/EWG w sprawie nieuczciwych warunków umowach konsumenckich przez błędne zastosowanie i nieuwzględnienie wszystkich okoliczności towarzyszących zawarciu umowy, a przez to błędne przyjęcie, że doszło do naruszenia interesów powodów w sposób rażący;

9. naruszenie art. 385² k.c. w zw. z art. 6 Dyrektywy 93/13/EWG poprzez jego błędne zastosowanie i uznanie, że roszczenie w wysokości orzeczonej w pkt II Wyroku jest zasadne, podczas gdy przedmiotowe orzeczenie prowadzi do sprzecznego z art. 385² k.c. i art. 6 Dyrektywy 93/13/EWG naruszenia równowagi kontraktowej;

10. naruszenie art. 5 k.c. i art. 2 Konstytucji poprzez ich niezastosowanie, co prowadziło do naruszenia zasady porządku publicznego, zachwianie równości kontraktowej, naruszenie konstytucyjnej zasady ochrony interesów w toku oraz zasad współzycia społecznego;

11. naruszenie art. 410 k.c. oraz art. 405 k.c. poprzez ich błędne zastosowanie i przyjęcie, że: „Składniki rat kapitałowo – odsetkowych, które zostały przez powoda zapłacone na podstawie § 2 ust. 1 umowy w zw. z § 7 ust. 4 i § 9 ust. 2 regulaminu, w kwocie 34.844,90 zł stanowi świadczenie nienależne w rozumieniu art. 410 k.c., podlegające zwrotowi stosownie do treści art. 405 k.c.” - strona 16 uzasadnienia Wyroku - podczas gdy powód w ogóle nie wykazał w jakiej wysokości zobowiązany był świadczyć, gdyby z umowy wyeliminowano klauzule § 7 ust. 4 i § 9 ust. 2 regulaminu;

12. naruszenie art. 407 k.c. oraz 42a ust. 1 ustawy Prawo bankowe oraz art. 554 k.c., przez ich niewłaściwe zastosowanie oraz błędną subsumpcje tych przepisów, podczas gdy prawidłowe zastosowanie tych przepisów prowadziłyby do oddalenia powództwa;

13. naruszenie art. 411 k.c. przez jego niezastosowanie i uznanie za zasadne roszczenie w wysokości orzeczonej w pkt II Wyroku, podczas gdy powód nie kwestionował dokonanych płatności i zastosowanych kursów, a tym samym uznał wysokość dokonanych płatności rat kapitałowo-odsetkowych, co potwierdza również aneks do umowy z k. 81-82 i 299-300.

W oparciu o powyższe zarzuty strona skarżąca wniosła o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w zaskarżonej części;
2. ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, w tym również w zakresie kosztów procesu;
3. zasądzenie kosztów procesu za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację strona powodowa wniosła o jej oddalenie i o zasądzenie kosztów procesu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelację uznać należy za bezzasadną, a podniesione w niej zarzuty nie mogły skutkować zmianą zaskarżonego orzeczenia. Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne dokonane przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne, jak również prawną ocenę tych ustaleń wskazaną w pisemnych motywach orzeczenia.

Przedmiotem analizy Sądu I instancji była ocena, czy zapisy umowne łączącej strony umowy kredytu, w tym przede wszystkim zapisy zawarte w § 7 ust. 4 oraz § 9 ust. 2 Regulaminu mają charakter abuzywny. Apelacja zmierzała do wykazania, że taka ocena Sądu Rejonowego jest nieprawidłowa. Jednak zdaniem Sądu Okręgowego Sąd I instancji

prawidłowo stwierdził, że ww. zapisy spełniają wszystkie przesłanki z art. 385¹ k.c., a jeśli tak to stanowią klauzule abuzywne.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że zdaniem Sądu Okręgowego Sąd I instancji nie naruszył dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. Sąd ten bowiem dokonał oceny dowodów w ramach swobody zakreślonej treścią ww. przepisu, nie przekraczając jednakże tych granic, czemu dał wyraz w sporządzonym, zgodnie z wymogami art. 328 § 2 k.p.c., uzasadnieniu. Sąd Okręgowy podziela bowiem pogląd Sądu Najwyższego, że skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania względnie doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu Sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest więc wystarczające przekonanie strony o innej, niż przyjął Sąd, wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie, niż ocena Sądu (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 08 kwietnia 2009 r., sygn. akt II PK 261/08, z dnia 06 listopada 1998 r., sygn. akt III CKN 4/98). Strona skarżąca nie wykazała takich uchybień, a tym samym nie wykazała naruszenia przepisu objętego zarzutami apelacyjnymi, wskazującymi na naruszenie art. 233 § 1 k.p.c.

Jak wynika z treści art. 385¹ § 1 k.c. zakwalifikowanie konkretnego postanowienia jako klauzuli niedozwolonej wymaga łącznego spełnienia następujących przesłanek: a) oceniane postanowienie stanowi element umowy zawartej z konsumentem; b) postanowienie nie zostało z konsumentem indywidualnie uzgodnione; c) postanowienie, o ile określa główne świadczenia stron, nie zostało sformułowane w sposób jednoznaczny; d) postanowienie to kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy.

Nie ulega wątpliwości, że powód przystępując do przedmiotowej umowy kredytu działał jako konsument w rozumieniu art. 22¹ k.c., zaś pozwany, który profesjonalnie zajmuje się działalnością bankową, występował w umowie jako przedsiębiorca. Ustalenia Sądu Rejonowego w tym zakresie są prawidłowe.

W ocenie Sądu Okręgowego nie budzi również zastrzeżeń konkluzja Sądu Rejonowego, iż analizowane zapisy podlegały kontroli. Sąd I instancji przyjął bowiem, że zapisy te nie dotyczą głównych świadczeń stron w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. Nie mniej jednak nawet, gdyby uznać, że odnosiły się one do świadczenia głównego, to nie zostały sformułowane w sposób jednoznaczny, a tym samym aktualna pozostała możliwość ich kontroli pod kątem abuzywności.

Nie można również nie zgodzić się z Sądem I instancji, co do ustalenia, że skarżone przez powoda postanowienia umowne nie zostały z nim indywidualnie uzgodnione przez stronę pozwaną. Prawa i obowiązki stron, związane z zawartą umową, w szczególności w zakresie kwestionowanych przez stronę powodową postanowień, wynikały z umowy, która stanowiła wzorzec umowy przygotowany przez pozwany bank. Powód nie miał wpływu na jego treść i nie podlegał on negocjacji. Zapisy umowy będące przedmiotem analizy na gruncie sprawy niniejszej nie były przedmiotem indywidualnego uzgodnienia, okoliczność ta nie została też skutecznie wykazana przez stronę pozwaną, w rozumieniu art. 385¹ § 4 k.c. Powód nie miał rzeczywistego wpływu na kwestionowane zapisy, które stanowią standardową formułę stosowaną przez pozwany bank, co Sądowi jest wiadome z urzędu. Powód analizowanych zapisów nie negocjował, był to standardowy zapis stosowany przez pozwany bank. Sąd Rejonowy przyjął, że przedmiotem indywidualnego uzgodnienia była między stronami jedynie sama indeksacja kredytu do waluty obcej, uregulowana w § 2 ust. 1 zdanie drugie umowy, co do której Sąd uznał, że brak jest podstaw do uznania jej abuzywnego charakteru. Taką ocenę Sąd Okręgowy podziela. Tym samym ostatecznie słuszna była konkluzja Sądu Rejonowego, iż zasadniczo kwestionowane zapisy nie były przedmiotem indywidualnego uzgodnienia i nie można przyjąć, iżby w tym zakresie Sąd Rejonowy dokonał błędnej oceny materiału dowodowego w postaci wyjaśnień powoda.

Nie może również budzić wątpliwości, iż słuszna była konkluzja Sądu Rejonowego, iż badane zapisy umowy były sprzeczne z dobrymi obyczajami. Należy w tym zakresie w pełni podzielić bardzo szerokie i wyczerpujące rozważania Sądu I instancji, które w pełni korespondują z poglądami wyrażonymi w tym zakresie przez Sąd Najwyższy, który stoi na stanowisku, że postanowienie umowne jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, jeżeli kontrahent konsumenta, traktujący go w sposób sprawiedliwy, słuszny i uwzględniający jego prawnie uzasadnione roszczenia, nie mógłby

racjonalnie spodziewać się, iż konsument ten przyjąłby takie postanowienie w drodze negocjacji indywidualnych (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2019 r., IV CSK 309/18, z dnia 27 lutego 2019 r., II CSK 19/18). Analizowane postanowienia z całą pewnością nie są zapisami, które konsument przyjąłby, gdyby miał świadomość skutków tak określonych postanowień. Abuzywności zapisów umowy zasadnie Sąd Rejonowy poszukiwał przede wszystkim w okoliczności, że zapisy te dawały bankowi niczym nieograniczoną możliwość określenia wysokości spłacanych rat kredytu. Zapisy umowy są jednostronnie korzystne dla banku, naruszają równowagę kontraktową stron i stawiają bank w sytuacji ewidentnie uprzywilejowanej. Zapisy te są jednocześnie niejednoznaczne i nietransparentne. Naruszenia dobrych obyczajów należy poszukiwać w zapisach zawartej między stronami umowy.

W tym kontekście jako niezasadne ocenić należy te zarzuty apelacji, które odnosiły się do kwestii należytego poinformowania powoda i posiadania przez niego pełnej wiedzy w zakresie istnienia realnej możliwości niekorzystnej zmiany kursu CHF. W ocenie Sądu Okręgowego powód nie uzyskał w tym zakresie należytej informacji, bowiem w istocie rzeczy, musiałby otrzymać informacje i zostać pouczone o istnieniu tak naprawdę niczym nie ograniczonego ryzyka zmiany kursu. Tym samym podpisanie lakonicznych i standardowych oświadczeń z dnia 16 października 2007 r. i z dnia 30 października 2007 r. nie spełnia standardów właściwego pouczenia i udzielenia wyczerpującej informacji o mechanizmach rządzących udzielanym kredytem. Oświadczenia te mają charakter blankietowy i w istocie rzeczy nie wskazują jakie informacje faktycznie, realnie zostały konsumentowi przekazane. Tym samym jako niezasadne ocenić należy zarzuty apelacji, które kwestionowały poczynioną przez Sąd I instancji ocenę ww. oświadczeń.

Nie może też ulegać wątpliwości, że przedmiotowe zapisy umowne rażąco naruszały interesy powoda, bowiem doszło do pogorszenia położenia prawnego powoda. Sąd Rejonowy, podał szczegółowo dlaczego uznał, że kwestionowane zapisy rażąco naruszają interesy konsumenta i uzasadnił właściwie swoje stanowisko w tym zakresie. Nie można mieć przy tym wątpliwości, że analizowane postanowienia wprowadziły powoda w błąd, poprzez wykorzystanie jego zaufania i brak specjalistycznej wiedzy. Jednocześnie Sąd Okręgowy w pełni aprobuje pogląd, że dla oceny niedozwolonego charakteru postanowień umowy nie ma znaczenia, czy bank faktycznie wykorzystał swoją uprzywilejowaną sytuację. Chodzi jedynie o to, iż to jedynie od decyzji banku zależało jak będzie ostatecznie kształtować się sytuacja finansowa powoda. Nie ma też znaczenia okoliczność, że Tabele kursowe banku miały charakter uniwersalny, czy też potencjalnie nie odbiegały swoją wartością od współczynników obowiązujących na rynku finansowym. Do rażącego naruszenia interesów konsumenta dochodzi bowiem już przez samą potencjalną możliwość w tym zakresie. O rażącym zaś naruszeniu świadczy to, że sytuacja finansowa konsumenta jest nieprzewidywalna, niepewna i nieweryfikowalna. Nie ma przy tym znaczenia okoliczność, że powód dokonywał płatności w sposób wynikający wprost z zapisów umowy. Powód zawarł umowę, a więc oczywistym jest, że płacił swoje należności, nie chcąc stać się dłużnikiem banku, jednak to, że realizował zapisy umowy wprost, nie oznacza, że nie doszło do rażącego naruszenia jego interesów. Nie ulega też wątpliwości, że nie wiadomym jest jak bank tworzył i konstruował Tabele kursowe. Zasady te nie były znane konsumentowi, nie istniała też maksymalna granica w zakresie kształtowania kursu. Konsument nie miał żadnej możliwości oceny prawidłowości działań banku i ich weryfikacji. Jednocześnie w zakresie spread'u nie określono żadnej rozpiętości w zakresie różnicy między kursem kupna i sprzedaży. Nie ulega też wątpliwości, że w istocie rzeczy spread generował dla banku dodatkowy zysk, za który tak naprawdę nie było przewidziane żadne świadczenie wzajemne.

Odnosząc się w tym kontekście do zarzutu nie uwzględnienia przy ocenie materiału dowodowego dwóch kolejnych zmian Regulaminu, wskazać należy, że w istocie rzeczy Sąd I instancji dokonał analizy jedynie regulaminu o treści podanej na k. 365-365v. Analizie tej nie zostały poddane natomiast regulaminy z k. 361-371 oraz z k. 374-377. Nie mniej jednak wskazać należy, że do regulaminu z k. 361-271 należy odnieść analogiczne rozważania jakie Sąd I instancji poczynił względem regulaminu z k. 365-365v, a odnoszące się do arbitralności przy ustalaniu kursów waluty, w szczególności w kontekście zaktualizowanego brzmienia § 15 ust. 8 regulaminu. Jeśli natomiast chodzi o regulamin z k. 374-377, to nie można stracić z pola widzenia okoliczności, że roszczenie dochodzone w niniejszym postępowaniu obejmowało okres do 21 marca 2016 r., natomiast rzeczony regulamin wszedł w życie dopiero w dniu 1 lipca 2016 r., a zatem brak było potrzeby jego oceny.

Odnosząc się do kwestii wprowadzonej, tzw. ustawą antyspredową, możliwości spłaty przez kredytobiorcę kredytu waloryzowanego kursem waluty obcej bezpośrednio w tej walucie, z pominięciem kursów z tabeli kursowej banku, wskazać należy, iż abuzywność zapisów badana jest zawsze na datę zawarcia umowy, a ewentualnego abuzywnego charakteru zapisu umowy nie może zmieniać sposób jej późniejszego wykonywania. Strony łączy umowa i to jej zapisy podlegały ocenie Sądu, ww. ustawa miała natomiast na celu złagodzenie negatywnych skutków działania mechanizmu spread'u walutowego. Skorzystanie z uprawnień zagwarantowanych ww. ustawą, czy też ewentualnie zawartym aneksem było uprawnieniem a nie obowiązkiem powoda.

Nie jest również prawidłowe stanowisko skarżącego, zgodnie z którym Sąd I instancji miałby błędnie ocenić skutki podpisania przez strony w dniu 22 lipca 2014 r. aneksu nr 1. Nie ulega bowiem wątpliwości, że słuszna była konkluzja Sądu Rejonowego, że stworzenie możliwości spłaty kredytu we frankach szwajcarskich, nie wyeliminowało tego, że kwota kredytu została przeliczona według abuzywnego postanowienia § 7 ust. 4, które to przeliczenie stanowi wprost o wysokości poszczególnych rat do spłaty.

Prawidłowe jest zatem stanowisko Sądu Rejonowego, zgodnie z którym analizowana klauzula umowna jest w zakresie sposobu ustalania kursu sprzeczna z dobrymi obyczajami oraz w sposób rażąco narusza interesy konsumenta - czyli stanowi klauzulę abuzywną. Rozważania Sądu I instancji w tym zakresie – bardzo szerokie i wnikliwe, z całą pewnością nie wymagają w tym miejscu powtórzenia i należy je w pełni zaakceptować. Abuzywności zapisów należy upatrywać przede wszystkim w nieograniczonym uprawnieniu banku do decydowania o wysokości rat, jak również w braku możliwości po stronie powoda ustalenia i zweryfikowania wysokości swojego zadłużenia. Bez znaczenia są w tym kontekście podnoszone w apelacji argumenty dotyczące tego, że kursy CHF publikowane przez bank w tabelach kursowych nie były dowolnie kształtowane, bowiem były one zawsze rynkowe i podlegały nadzorowi. Umowa nie zawiera w tym zakresie jasnych zapisów, nie podaje żadnych mechanizmów weryfikacji kursu. To strona pozwana była autorem umowy i dalszych jej elementów składowych – m.in. w postaci Regulaminu i to strona pozwana winna była umieścić takie zapisy, które nie pozostawiałyby wątpliwości, jak wyliczane będą raty powoda. Innymi słowy podnoszona aktualnie w apelacji argumentacja winna była znaleźć odzwierciedlenie w zapisach umowy. Abuzywność zapisów umowy - w świetle dyspozycji art. 385⁽²⁾ k.c. - badana jest zawsze na datę jej zawierania. Wskazać również należy, że oczywistym jest, że powód zawierając przedmiotową umowę musiał liczyć się z ryzykiem zmiany kursu franka szwajcarskiego, co jednak nie oznacza, że musiał liczyć się z dowolnością działań swojego kontrahenta w tym zakresie. Czym innym jest ryzyko kursowe, a czym innym arbitralna, niczym nieograniczona decyzja jednej ze stron umowy – tu banku. Bez znaczenia jest również okoliczność, że wyeliminowanie klauzul waloryzacyjnych stawia powoda w korzystniejszej sytuacji w porównaniu do osób, które zawarły kredyt w PLN, bowiem przedmiotem oceny jest konkretna umowa, a nie pakiet umów, czy też wręcz całościowy rynek umów kredytowych. Istotą badania umowy w kontekście brzmienia art. 385⁽¹⁾ k.c., jest ocena jednej konkretnej umowy i jej zapisów, a nie skutku ekonomicznego dla którejkolwiek strony umowy. Powyższa argumentacja czyni również bezzasadnym zarzut naruszenia art. 5 k.c..

Konsekwencją uznania zapisów umowy za abuzywne, było przyjęcie przez Sąd I instancji, że zapisy te nie wiążą zarówno z mocy prawa, jak i z mocą wsteczną od chwili zawarcia umowy. Zgodnie z treścią art. 385¹ § 2 k.c. strony są związane umową w pozostałym zakresie.

Sąd Rejonowy uznał, że umowa zawarta między stronami procesu może być wykonana w pozostałym zakresie. W ocenie Sądu Okręgowego bez znaczenia jest przy tym skutek ekonomiczny wynikający z zastosowania stawki LIBOR. Po pierwsze bowiem nie można stracić z pola widzenia okoliczność, że przyjęcie stawki LIBOR dla kredytów walutowych, zaś stawki WIBOR dla kredytów złotych, nie wynika z bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa, a jedynie z przyjętych na rynku finansowym zasad. Po drugie tak, a nie inaczej umowa została ukształtowana przez stronę pozwaną, a Sąd nie jest uprawniony do ingerencji w tym zakresie, tylko z uwagi na ewentualne ekonomiczne skutki dla banku. Tym samym jako bezzasadne ocenić należy te zarzuty apelacji, które wskazywały na prokonsumencką ocenę materiału dowodowego. Rolą Sądu była ocena kwestionowanych zapisów i ich ewentualna eliminacja, która to sankcja (nie związania abuzywnymi postanowieniami) wynika wprost z przepisu ustawy i w związku z tym nie można stawiać Sądowi zarzutu jej wartościowania przy zastosowaniu, które to zastosowanie ma

charakter automatyczny. Z całą pewnością również nie można postawić Sądowi Rejonowemu zarzutu, że swoim działaniem doprowadził do rażącego naruszenia równowagi stron, bowiem to pozwany bank tak, a nie inaczej ukształtował relacje stron, a ustalenie abuzywności zapisów dotyczących klauzul waloryzacyjnych i skutki z tego wynikające, mają jedynie następczy charakter.

Sądu I instancji przyjął, że analizowana umowa może być wykonywana po wyeliminowaniu zapisów abuzywnych dotyczących stosowania przeliczenia – waloryzacji na podstawie Tabeli Banku. Jednocześnie uwzględniając dyspozycję art. 384 k.p.c. i okoliczność, że przedmiotem rozpoznania była jedynie apelacja strony pozwanej, Sąd Okręgowy nie analizował dalej idącego skutku w postaci ewentualnego upadku całej łączącej strony umowy.

Raz jeszcze należy w tym miejscu podkreślić – o czym zdaje się zapominać pozwany bank – że rola Sądu w niniejszej sprawie sprowadzała się w istocie rzeczy do odpowiedzi na pytanie, czy kwestionowane zapisy umowy mają charakter abuzywny. Na tak zadane pytanie Sąd I instancji zasadnie udzielił odpowiedzi twierdzącej, co skutkowało musiałoby ponownym przeliczeniem zobowiązania powoda. Sąd Okręgowy w pełni podziela podgląd Sądu I instancji, a poparty ugruntowanym stanowiskiem TSUE, że umowa powinna w zasadzie nadal obowiązywać, bez jakiegokolwiek zmiany innej, niż wynikająca z uchylenia nieuczciwych warunków, o ile takie dalsze obowiązywanie umowy jest prawnie możliwe zgodnie z zasadami prawa wewnętrznego (por. wyrok z dnia 14 czerwca 2012 r., C-618/18). Sąd Okręgowy stoi zatem na stanowisku, że brak jest podstaw do przyjęcia, że jakiś mechanizm waloryzacji powinien pozostać – choćby w odniesieniu do średniego kursu NBP, czy kursu rynkowego waluty obcej. Umowa ma być wykonywana bez spornych zapisów. Jednocześnie nie można uznać, że umowa nie da się wykonać z tej tylko przyczyny, że zastosowanie znajdzie niższe oprocentowanie, niż gdyby umowa od początku nie zawierała mechanizmu waloryzacji. Umieszczając taką klauzulę bank musiał się liczyć z ewentualnymi następstwami uznania jej za abuzywną, natomiast dalsza ingerencja przez Sąd w tym zakresie niweczyłaby funkcję odstraszącą zapisu art. 385¹ k.c.

Nie budzi również zastrzeżeń Sądu Okręgowego kwota zasądzona ostatecznie przez Sąd I instancji, stanowiąca różnicę pomiędzy kwotą spłaconą przez powoda a kwotą należnych rat. Wskazać bowiem należy, że wyliczenia prezentowane przez powoda nie były kwestionowane matematycznie, a jedynie z uwagi na zasadność roszczeń, co w sytuacji przesądzenia tej kwestii przez Sąd Rejonowy – oceny abuzywności postanowień - czyni omawiany zarzut bezprzedmiotowym.

Reasumując, w ocenie Sądu Okręgowego ze wszystkich powyżej przedstawionych względów oraz biorąc pod uwagę bezzasadność podniesionych w apelacji zarzutów, należało ocenić rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego jako prawidłowe, co skutkowało musiałoby oddaleniem apelacji, jako bezzasadnej na podstawie art. 385 k.p.c.

Rozstrzygnięcie w zakresie kosztów procesu w instancji odwoławczej zostało wydane w oparciu o treść art. 98 § 1 k.p.c., tj. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Na koszty te złożyło się wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika powoda w kwocie 1.800 zł, obliczone na podstawie § 2 pkt 4 w zw. z § 10 ust. 1 pkt. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800), według stanu na dzień wniesienia apelacji.